

MIQUEL BARCELÓ, TREBALLADOR EN I PER A LA PINTURA

Pintura per a llarg

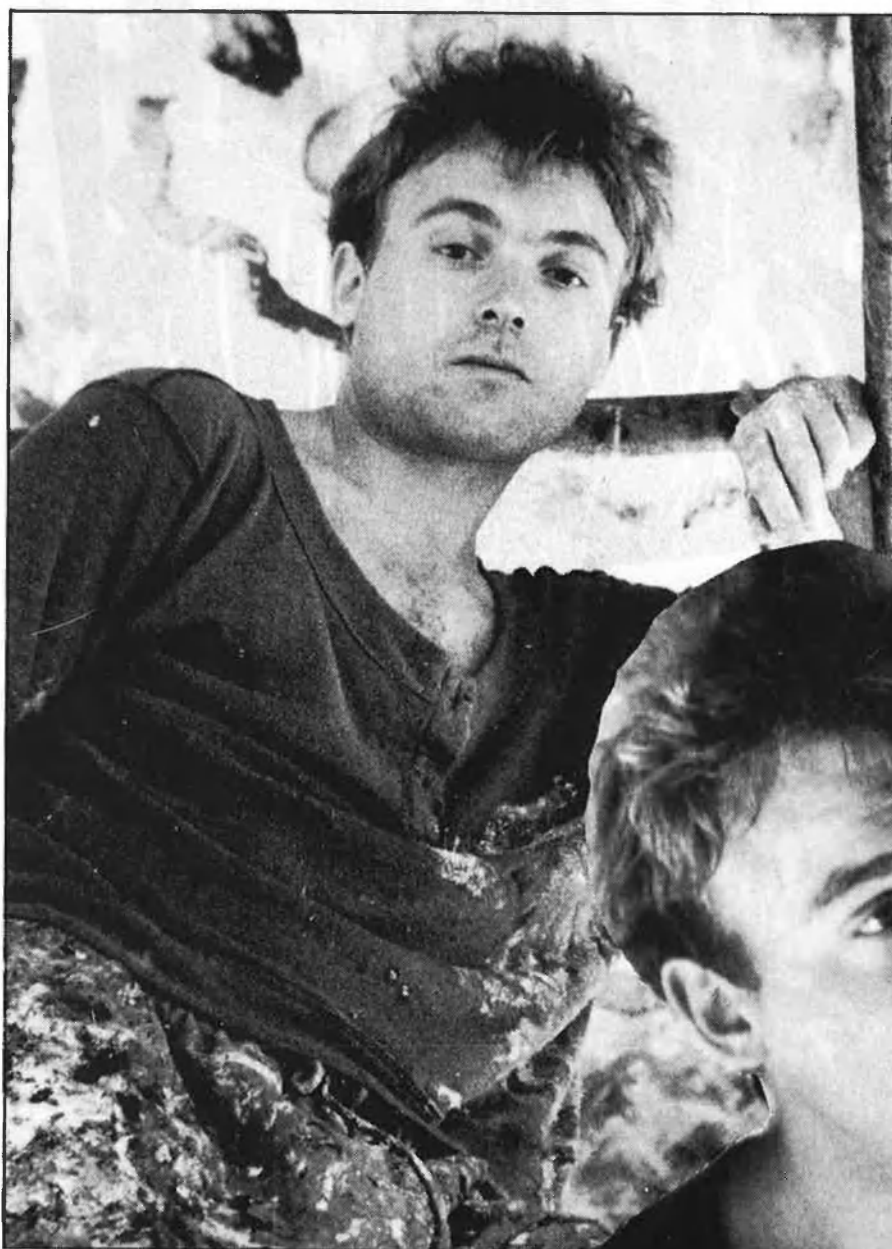
És un pintor mallorquí que passà per Barcelona i Madrid l'any 1981 i ara ha tornat a exposar des d'Europa, com un dels joves més importants de la pintura contemporània. Des de la Galeria Trece a Barcelona i l'exposició «Otras Figuraciones» a Madrid, hem vist conformat el boom d'un geni, si més no des del punt de mira d'aquest petit país.

El mateix ho diu, el seu punt característic és el canvi permanent. Enmig d'aquest canvi, ara prepara la pintura de la cúpula del Mercat de les Flors, a Barcelona

Lena Balaguer

Treballador en i per a la pintura, sempre ha estat pintor, i ara ha encomanat als seus col·legues més joves el tòpic de pintor culte passejant-se pels museus i absorbint i llegint molta literatura.

—Al 1982, parlaven de tu com un nou pintor figuratiu, i Rudi Fuchs et va convidar a participar a la més representativa de les exposicions d'art

DOMÈNEC UMBERT

«El que em molesta són les entrevistes i que la gent em truqui».

contemporani d'Europa, la Documenta 7 de Kassel (Alemanya). ¿Va ser aquest un bon trampolí per a l'èxit?

—La Documenta no és un trampolí de res, no és una garantia d'èxit en absolut. Després de Documenta continuava sense vendre gran cosa. Lucio Amelio a Arco-83 em va comprar quadres i em va convidar al Terratrèmol a Nàpols. I al mateix temps estava en contactes amb Yvon Lambert i em vaig quedar tres anys a París.

—Més tard, el galerista Bischofberger de Zuric ha difós la teva obra al món.

—Sí, a Europa, ell, i als EUA, Leo Castelli de Nova York, en exclusivitat. Quasi tots els quadres que pinto surd; d'entrada, hi ha la utilització

acumulativa i decorativa de la pasta, de la matèria. L'efecte és com molt orgànic. Suposo que, si hagués nascut al Museo del Prado, segur que m'agradaria Goya. D'altra banda, vaig anar a Arts i Oficis a Mallorca, dibuixant nu i moviment. Tenia força traça.

—¿Així, doncs, quins són els teus mestres?

—Jackson Pollock, durant bastant de temps i després la pintura barroca i la del segle XIX. Era una manera de recuperar les imatges amb tots els excessos possibles. En un temps m'interessava molt. Potser ara no tant.

—¿Què descobrires a El Caravaggio i Chardin?

—Chardin és un dels millors pin-

menys coses a dir. Ja no em demano més raons ni per a pintar ni per a mirar. Potser m'agradaria pintar quadres per a extraterrestres: Hi ha un «quadre molt estrany damunt la terra» aquesta frase de Picabia en aquests moments m'interessa. ¡Inexplicable, inexplicable! Que la pintura sigui inexplicable em preocupa poc, és un treball més de professors d'universitat això d'explicar-la.

—¿S'acostumarà Barcelona a tu o tu t'acostumaràs a ella?

—Tinc una relació estranya amb aquesta ciutat. Estic bé pertot si tinc les coses que necessito. El que em molesta molt són les entrevistes i que la gent em truqui; no ho sé, però Barcelona està bé.

Ara començo a divertir-me amb aquesta cúpula que haig de pintar al teatre del Mercat de les Flors. He esperat dos mesos que me la fabriquessin. El muntatge de la cúpula que després s'haurà de penjar, l'ha fet un constructor de vaixells de fibra de vidre i m'ha solucionat molts problemes, m'agrada molt fer treballs en col·laboració, s'aprenen moltes coses.

—Des dels quadres de Kassel del 1982 a la peça del Mercat de les Flors hi ha quasi quatre anys. ¿Com ho resumiries en pintura?

—He anat canviant moltíssim. Potser el punt més característic és el canvi permanent. Els quadres de l'any 1980 amb els d'ara no tenen res a veure. El que m'interessava molt al principi era recuperar les imatges, i més endavant a París feia una pintura més reflexiva, amb temes com el Taller del Pintor. I les darreres exposicions han estat plenes de remolins, bassiots, coses mig vistes... un poc lliga amb la cúpula... Un treball sobre la estranyesa, la llunyania, sobre els objectes que et resulten desconeguts.

—¿La síntesi que tu proposes serveix d'alguna cosa en el món de les idees de pintar? Em refereixo al còctel de matèria i perspectives i llums-clarobscur.

—Sí. És a dir, la pintura en el sentit més ampli ho abraça tot: coses i coses dolentes. La pintura és un treball molt llarg, de vells. Vull dir que la moda és passatgera i me n'alegro. Intento fer una cosa que va per a llarg.

—¿Tens la sensació de pintar per a burgesos del segle XX?

—No, perquè no penso mai per a qui pinto. En aquest sentit, sóc més egoista, no tinc mai en compte els espectadors.

Nabokov deia que, quan un escriu o pinta, és com una successió de perso-

s'exposen pertot arreu a partir d'aquestes dues galeries. Elles em compren la meua producció.

—En algun lloc, dius que en la teva infantesa miraves la pintura francesa, en l'adolescència l'americana i ara en la joventut primera mires més la pintura espanyola i la italiana del segle XVII i el XIX francès.

—Jo sempre miro molta pintura. La pintura francesa, amb la tradició del paisatge postimpressionista, és una pintura que té alguna cosa d'ab-

tors de natures mortes que hi ha hagut mai, m'interessa com a metafísic molt particular. Del Caravaggio i Rembrandt, les llums. ¡¡Són exquisides!!

Cada vegada, miro més i parlo poc, tinc una relació més muda amb la pintura. Contínuament faig els meus viatges museístics, aquest any he mirat els primitius i el Piero de la Francesca, a Siena, Perugia i a Milà. Viatge molt, canvio sovint de llocs i de ciutats, de bars i de museus... Penso que es parla massa, cada vegada tinc

natges, és com mirar a l'infinit i, com que jo sóc un excel·lent observador i ell era un excel·lent escriptor, em serveix la frase.

—¿I la pintura-escultura?

—Pintura, això de la cúpula. A mi, me'n fot si es pintura o no, moltes vegades quan acabo un quadre. No sóc molt purista, ¿quina diferència hi ha a agafar un paper de diari o bé una cadira?

serà sobre pintura i això no té gaire mèrit i probablement sobre els altres, ¡que encara en té menys!

—¿Les relacions institucionals amb l'Ajuntament de Barcelona funcionen?

—Sí, sí, són bastant simples. Crec que van reestructurar el teatre i van pensar que algú podia pintar la cúpula de l'entrada. M'ho van dir, vaig venir a veure-ho, em va agradar la idea.

«Pintar és com mirar a l'infinit».

En l'escultura hi ha la voluntat de construir, no sé com explicar-ho, ¡no en tinc ni idea!

Jo tinc bastant clar quan una cosa és una escultura i quan és una pintura, però, d'altra banda, també m'agrada l'ambigüitat de les imatges i dels materials. Quan els meus quadres m'agraden, és quan tenen alguna cosa que arriba més lluny del que jo entenc. Com una part de misteri, d'alguna cosa que no és aprehensible directament. ¿Ho entens?

—¿Què és el teu text sobre la història de l'art?

—Són notes que prenc sobre història de l'art sense gaires pretensions, està fet segons una estructura de dates de mort i treball dels pintors, un poc entre anècdotes, que són falses o inventades, i després alguns aspectes dels quadres. Per exemple, la mort del Caravaggio entre febres i insolacions és pròpia d'un pintor tenebrista que intentava tornar a roma des de Nàpols.

Ara, però, fa molt de temps que no escric, ¡no escric ni cartes! Pinto molt i, no ho sé, amb el temps es va fent evident que tampoc no es poden fer moltes coses. I penso que, si mai arribo a escriure alguna cosa que valgui,

Mai no he pintat una cúpula ni res de tan gran i m'interessa com la intervenció arquitectònica em serveix per compondre les imatges. Hi he anat treballant sense esquemes, tenia unes maquetes i hi anava pensant. Una mica com els dibuixants xinesos, anava concentrant l'energia i les ganes de fer-ho. Em porta mala sort fer projectes, haig d'anar inventant a mida que es va fent. Ho pinto com un quadre: tot alhora.

—¿Després de la Cúpula quins projectes tens?

—El mes d'octubre tinc una exposició d'apuntes i dibuixos a Suècia, més endavant, una altra a Tòquio i, al gener, a París, a la galeria nova d'Yvon Lambert i me'n vaig a viure una temporada a Nova York. També hi ha un projecte de fer una exposició a Barcelona, com ara la del Palau Velázquez de fa tres anys a Madrid. M'agradaria presentar el treball de dos anys a Barcelona. Trobo que d'aquesta manera pren més sentit, pots accentuar les diferències o no.

Fer exposicions és pesat i avorrit. No m'agrada massa fer-ne, una exposició a l'any i ja està bé. Em passa que no deixo sortir els quadres del taller fins que fa molt de temps que els he

pintats, també pinto menys i els quadres són més complexos. En realitat, no sé mai ben bé el que estic fent, sempre treballo com atemorit. No sé mai si ho faig magnífic o raríssim i l'única manera de saber-ho és fent-ho. Potser és ridícul. A mi em passa com ara, ¿no? ¡És raríssim tot això que estem fent!

—¿Què representà el Grup Neó de Suro el 1977 a Mallorca?

—El Neó era un grup de gent més gran i més radical i a l'Illa hi havia els més interessats per l'art. Estava molt bé a nivell de radicalitat; com a educació, em sembla perfecte. Però, per la mateixa raó, eren coses que no podien durar massa; tanmateix, vam fer moltes activitats de tota mena.

—El 1976 vas fer *Cadaverina 15* al museu de Mallorca.

—Sí. Això sí que és molt important. Jo crec que mai no hauria fet res com *Cadaverina* si no fos pels Neons. La meua temàtica ja estava desenvolupada a *Cadaverina 15*. Eren 15 sèries de 15 elements en estat de descomposició, tot fet durant 15 dies. Per exemple: un bistec nou i un que ja tenia 15 dies. El procés es multiplicava de manera matemàtica i s'havia de continuar al cap de 15 anys.

Després, vaig ampliar-ho molt utilitzant material orgànic, feia autotratats que envellien sols. Tenia 18 anys i després 150, eren un «Mapa de carns». Molts d'aquests temes els he tractats després, inclús amb el rigor del tractament, un poc com l'ordre i el caos.

M'agradava la idea de la dissolució, de podrir-se les coses, de per què les coses es podreixen, i vaig descobrir que totes les coses vives porten a dins la pròpia descomposició. Hi ha una glàndula que produeix la cadaverina en els homes i els animals. Els Borja la treien dels porcs i la utilitzaven com a verí infalible. Es com enverinar-te d'immunitat, ¿no? Doncs, la cadaverina és la substància que comença a activar-se de seguida que s'ha produït la mort en l'animal o l'home.

Parlem des de dins la Cúpula que després desmuntaran i muntaran al vestíbul del Mercat de les Flors de Barcelona i podrem contemplar amb tota una altra perspectiva. Ell continua treballant i pausadament i pacientment em contesta aquestes coses que ja li han preguntat milers de vegades.

Potser, però, el que no tothom sap és el conflicte intern de la seva pintura, el camí de solitud pictòrica i de deliri de la matèria en el quadre. □